

SECTORIAL

PORC: l'oferta mundial de carn de porc continuarà augmentant

El consultin Rabobank ha fet públiques les seves previsions en relació al quart trimestre del 2017. S'espera que l'oferta global mundial augmenti per l'increment de la producció a la Xina, els EUA, el Canadà i el Brasil.

En concret i en relació a la Xina, s'espera un augment del 2%. Les importacions xineses s'han desaccelerat en els darrers mesos (en concret, un 27% inferiors durant els vuit primers mesos de l'any en relació al mateix període de l'any anterior) i això ha afectat la sobreoferta en el mercat mundial i, especialment, per la continuació del tancament del mercat rus a alguns mercats (el Canadà, els EUA i la UE des del 2014). Auguren els analistes de Rabobank que aquestes importacions tornaran a repuntar en el darrer trimestre de l'any. Pel que fa als preus mundials, continuaran la línia descendent un cop superada la fase alcista de l'estiu.

Les expectatives a curt termini per països, en el cas dels EUA s'espera un augment de la competitivitat derivada del preu del dòlar front a d'altres monedes, i la disminució de les compres des de la Xina es compensarà amb la demanda mexicana. En el cas de la UE, s'espera que l'augment de la seva oferta interna pugui ésser col·locada en altres països diferents de la Xina. Finalment, en el cas del Brasil, les perspectives són més positives: espera que aquest quart trimestre del 2017 finalitzi amb l'augment de la producció. Rabobank considera que l'avantatge competitiu brasiler és la seva estructura de costos i que, malgrat que van augmentar en valor monetari les seves exportacions durant els primers nou mesos de l'any, la disminució de les importacions xineses també va afectar aquest país (un disminució en volum del 4% durant aquest període).

<http://www.eurocarne.com/noticias/codigo/38437/kw/Rabobank+espera+que+durante+el+resto+de+2017+siga+creciendo+la+oferta+de+carn+de+cerdo+a+nivel+mundial%0D%0A>
<https://www.rabobank.com/en/press/search/2017/20171026-pork-quarterly-q4-2017.html>

GLOBAL

El Brexit ha desencadenat multitud d'estudis els darrers dies. N'hi ha de tots els colors, des d'impactes al Regne Unit, per Estat Membre de la UE o també, i el més complet, del Parlament Europeu (monetari, en el comerç mundial o de gestió fronterera).

Brexit: implicacions en el sector agrari anglès per la propera dècada

Segons un estudi del [think tank britànic Chatham House](#), el Regne Unit pot esdevenir un líder mundial en el comerç agrari en la propera dècada un cop abandoni la UE. Per això aboga perquè dels quatre models¹ possibles d'agricultura per al futur s'orienti al del mercat (un model similar a l'utilitzat a Nova Zelanda i Austràlia). Segons l'estudi, "aquest model fomenta l'agricultura eficient, manté baixos els preus dels aliments, redueix el cost derivat dels subsidis al contribuent i no augmenta el preu de la terra en contraposició al model utilitzat a l'agricultura comunitària d'ajuts desconnectats". Aquest model proposat haurà de fer front a reptes globals com el canvi climàtic, l'augment del risc de malalties ramaderes, la tendència a la baixa de preus mundials dels productes bàsics i canvis sobtats de demanda degut a les dietes canviants.

Aquest model reduiria els preus als consumidors, augmentaria la productivitat del sector i de l'economia i permetria un estalvi pressupostari substancial que s'utilitzaria per donar suport a les polítiques de medi ambient i/o altres amb un finançament diferent. La nova política agrària anglesa s'hauria de focalitzar en la R+D i en els incentius per gestionar millor el medi ambient i el canvi climàtic i augmentat la resiliència front a les malalties ramaderes i les crisis climàtiques.

Però també existirien perdedors. L'estudi apunta en concret alguns, com la ramaderia, que tindria importants pèrdues. Per exemple, la producció de xais al País de Gal·les tal i com es fa en l'actualitat (petites unitats de producció i amb subsidis), l'orientació al mercat la faria desaparèixer. I no està clar que les pèrdues derivades de la biodiversitat acabin afectant de manera negativa el medi ambient.

S'espera un ajustament fort en el sector derivat d'aquesta reforma i la inevitable sortida d'empreses. Entenen que no s'han de subestimar els costos de transició (els costos que es generaran abans d'assolir el lideratge en una dècada) i el risc de disminució de l'ocupació que el govern haurà d'assumir.

Impacte del Brexit segons Rabobank

El consultin Rabobank també [ha avaluat](#) els efectes derivats del Brexit segons tres escenaris: un Brexit sense acords comercials entre la UE i el Regne Unit, un segon escenari on es signaria un TLC (tractat de lliure comerç) similar al signat amb Suïssa per la UE, i un tercer escenari on el Regne Unit segueix formant part del mercat comunitari però surt de la unió duanera.

¹ Un primer model seria el model "proteccionista" utilitzat pel Japó, Suïssa i Noruega, que incentiva la producció nacional amb barreres comercials i preus elevats; el model de la PAC es denomina d'ajuts desconnectats, que aposta per protegir les rendes sense incentivar la sobreproducció; finalment, un tercer model seria el d'ajuts a agricultors en fase de crisi (EUA i Canadà).

Rabobank quantifica l'impacte econòmic per al Regne Unit d'aquests tres escenaris per a l'any 2030 i en relació a una hipotètica permanència en l'espai comunitari: en termes monetaris, els costos negatius varien entre els 400 mil milions de lliures d'un Brexit fort (sense acord) fins a uns 260 mil milions de lliures en el tercer escenari. En termes percentuals, representaria un 18% del PIB (acumulatiu) en el primer escenari, un 12,5% en el cas del segon escenari i d'un 10% del PIB en el cas d'un Brexit "suau" del tercer escenari. Pels països de la zona euro, el Brexit en mitjana no travassaria el -2% del PIB per a l'any 2024.

Pel que fa a l'activitat comercial, les exportacions es reduirien en valor monetari segons els diferents escenaris en un -30%, -15% i -10%. D'igual manera, l'impacte en les importacions anglosaxones serien segons el tipus d'escenari, un -27%, -23% i un -16%.

Quant a efectes sobre l'atur, es preveu una caiguda inicial (passaria del 4,6% de l'any 2018, als 6,2% l'any 2020), però de mica en mica es recuperaria, donada l'especial dinàmica anglosaxona en relació a l'ocupació i en el llarg termini es tornaria a situar en el nivell normal (estructural) del 4%. Ara bé, es considera que canvis a llarg termini de dinàmiques com la innovació, la competència, el coneixement i el capital humà tindran un impacte superior de l'inicialment estimat tant al Regne Unit com a la UE.

Impacte UE Brexit PAC. Parlament Europeu

El Parlament Europeu ha publicat tres estudis externs sobre l'impacte del Brexit a la UE i les conseqüències segons diferents opcions i tenint en compte els efectes monetaris, els efectes sobre la balança comercial i finalment un tercer estudi sobre altres qüestions institucionals que poden generar costos i la manera de defugir-los.

Els tres estudis [van ser presentats](#) a la COMAGRI el 9 de novembre.

En [el primer estudi](#) d'impacte del Brexit sobre el marc financer europeu i particularment sobre la PAC. Primer s'ha calculat la denominada "factura" del Brexit, és a dir, quin serà el "forat" financer de la sortida del Regne Unit de la UE si no es troben elements alternatius de finançament. Aquesta factura es calcula en 10.000 milions d'euros anuals en el proper marc financer, dels quals 3.000 milions afectarien directament la PAC.

Segons els autors, per resoldre aquest buit financer, proposen dos escenaris:

- Augmentar les contribucions de la resta d'EM, que impactaria de manera negativa sobretot en aquells que són contribuïdors nets (Alemanya i Holanda) i, especialment, perquè ja no hi ha el recurs al reemborsament de les aportacions estatals d'aquests països derivades del xec britànic.
- Retallar el pressupost en 10.000 milions d'euros. Els autors afirmen que és poc probable que es pugui fer de partides petites i que, per tant, afectin els fons estructurals, els fons d'inversió i la PAC.

Conseqüències:

- Si es mantenen els actuals nivells de finançament i s'incrementa la contribució dels EM, els desequilibris entre receptors i contribuents s'eixampla.
- Consideren que una reducció de 3.000 M€ tindria conseqüències moderades en els saldos nets dels EM. Però estimen que la reducció final seria superior a aquesta xifra.
- Reducció total de la disminució del pressupost a la PAC. Això beneficiaria els contribuïdors nets, però impactaria excessivament en els EM menys rics.
- Concentrar la reducció del pressupost en el Pilar 1 i mantenir intacte el Pilar 2. Consideren que seria més equilibrada la reducció entre contribuents i receptors, però afectaria de manera important el deteriorament dels saldos nets d'Espanya i França.

Finalment, fan una sèrie de recomanacions a les institucions europees per mitigar l'impacte i la gestió del Brexit:

- No caure en el parany (tal i com ha proposat el Regne Unit) de vincular l'acord de la factura amb un hipotètic període transitori. Es podria utilitzar per pressionar i arribar a l'acord final.
- S'ha de minimitzar l'impacte financer del Brexit i oferir altres elements com la participació en organismes de la UE, pagament de pensions o pagament de contingències passives, etc.
- El Brexit potser l'excusa per a una profunda reforma de la PAC que no solament inclogui una reducció de la despesa i sí una PAC més eficaç. És dubtós, però, o poc probable que succeeixi abans del 2022 o el 2023 per ser aplicat a partir del 2024 o el 2025.

Un [segon estudi](#) presentat fa referència a l'impacte sobre els intercanvis comercials entre el Regne Unit i la resta dels 27 EM. Els autors han calculat l'impacte en un escenari OMC i l'aplicació de la denominada clàusula de nació més favorable l'any 2030 i comparant amb l'actualitat. El model manté els supòsits de manteniment de l'actual política comercial i sense tenir en compte possibles escenaris de mitigació de l'efecte Brexit.

Els dos mercats són asimètrics, però amb molta importància en determinats sectors. L'impacte global en termes de PIB seria d'un -2,3% en el PIB anglosaxó i d'un -0,3% en el de la UE-27. Per EM, s'ha de tenir en compte que el Regne Unit està molt integrada comercialment amb la UE-27 (es destina el 47% de les exportacions intracomunitàries de la UE-27). Aquesta integració, però, és molt heterogènia i variable per sectors i EM de tal manera que en el cas d'Irlanda l'impacte global seria fins i tot més elevat que sobre el propi Regne Unit (-3,4%). L'impacte global en d'altres EM és inferior: Bèlgica i Luxemburg (-0,7%) o Holanda (-0,5%) o Espanya (-0,2%).

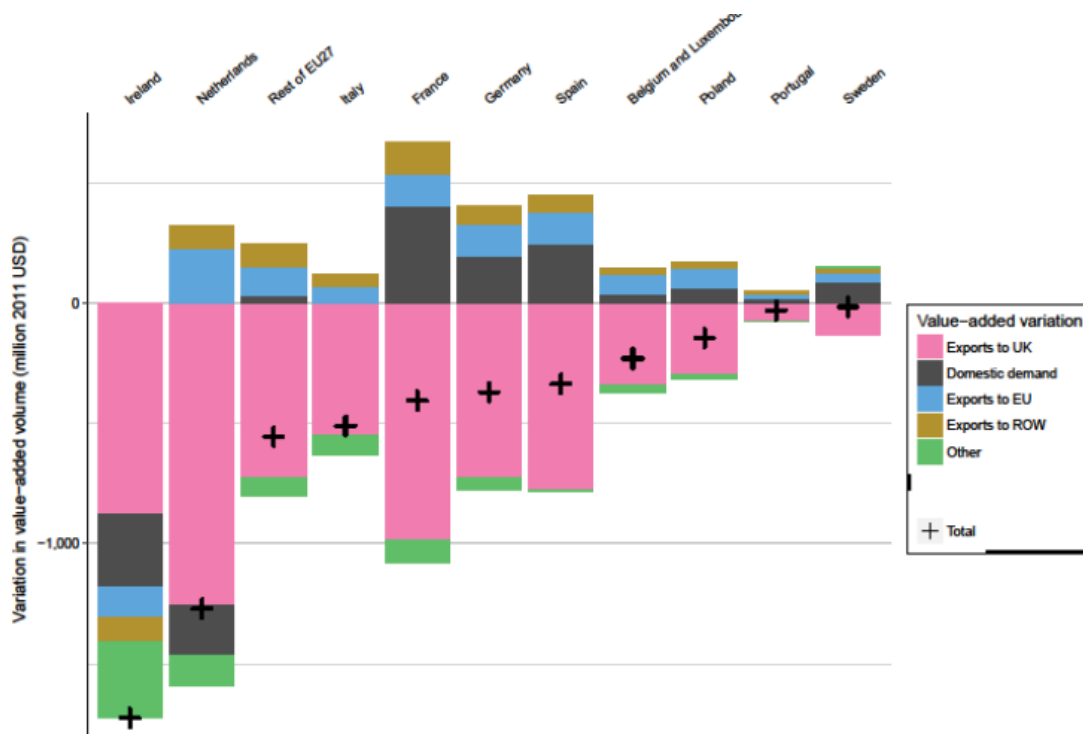
Pel que fa al sector agroalimentari, aquests intercanvis tenen un valor comercial inferior i una contribució també inferior en el PIB, però tindrien un impacte superior a causa d'una protecció usualment més elevada tant en termes d'aranzels com de mesures no aranzelàries. Les principals partides comunitàries intercanviades són les preparacions alimentàries (pinsos per a animals, hòsties de combregar...) carn i productes lactis, fruites i verdures i begudes. Les exportacions comunitàries, en volum, de la UE-27 cap el Regne Unit disminuiran un 62%, o un percentatge igual pel que fa al volum de les importacions, però amb menys pes monetàriament. La reducció més important es produiria en altres aliments processats, un 64% (pinsos per a animals, paper d'arròs etc) i proper al "col-lapse" en carn blanca (93%), productes lactis (94%) i carn vermella (99%). Una part d'aquesta disminució es compensaria amb un augment dels intercanvis intracomunitaris (+1%, en termes de valor) i també d'exportacions a tercers països (+0,9% en valor monetari).

Per EM, els principals impactes es produiran (en valor monetari) a Holanda, França i Irlanda, però la concentració dels intercanvis irlandesos en un petit nombre de productes o consums intermedis que són els que potencialment quedarien més desprotegits, fa que sigui l'EM que quedaria més afectat.

Per tenir una mesura relativa de l'impacte final, els autors calculen el valor afegit, és a dir, la pèrdua del mercat anglès compensada amb la variació dels intercanvis entre EM i tercers països i la variació de la demanda interna. Aquest impacte torna a ser heterogeni segons sigui l'EM i també sobre el Regne Unit. En aquest darrer cas, s'ha calculat que augmenta un +2% principalment per l'efecte substitució de productes importats per producció local, però amb increment dels preus dels consumidors en un +4%. En el conjunt de la UE-27, el valor afegit de la agroalimentació disminueix un -0,8%. Per productes, en general disminueix a tots els productes tot i que existeix alguns on el valor afegit s'augmenta com és el cas de la carn vermella (+2,1%) o en el boví en general (+1,3%) a França, on la demanda interna substituiria les importacions anglosaxones. En el cas d'Espanya, l'estudi considera que seria una oportunitat per incrementar les seves exportacions o per incrementar la demanda interna de productes com el sucre o el blat (+1,7%). Particularment elevada seria la disminució del valor afegit agroalimentari en el cas d'Irlanda (-16%), acompanyada d'un "col-lapse" en el cas de la carn blanca (-58%). L'estreta

relació que manté Irlanda amb el Regne Unit provoca aquest fort impacte no només per la caiguda de les exportacions al Regne Unit sinó també a la resta dels EM degut a la gran dependència dels productes intermedis importats des del Regne Unit. Una representació de l'impacte sobre el valor afegit per alguns EM es representa en l'estudi:

(ROW:rest of world)

Finalment, el [tercer estudi](#) presentat analitza els costos comercials addicionals que es deriven del tancament de fronteres (diferents als aranzels i no aranzelaris). El comerç del Regne Unit entre la UE-27 i especialment amb Irlanda pot ser afectat greument, i l'estudi examina quins podrien ésser aquests costos i quina seria la millor manera d'eliminar-los. Tornar a posar fronteres (sense acords) després de tantes dècades sense tindrà sobrecostos molt negatius i d'endarreriment de la sortida de mercaderies (emissió de certificats o altra documentació i inspeccions duaneres que en aquests moments no es fan). Unes fronteres que hauran de ser efectives a partir del març del 2019 comporten que els operadors hauran de fer front a la manca de preparació de les administracions de duanes i altres autoritats duaneres que implicaran la segura congestió en els principals ports i l'endarreriment i un temps extra per despatxar les mercaderies. S'examina també la possibilitat d'una transició i opcions de la PAC per evitar les conseqüències negatives del Brexit.

estudis workshop presentacions:

<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/agri/publications.html?id=20171109CPU15741>

estudis impacte sobre les exportacions

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602008/IPOL_STU\(2017\)602008_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602008/IPOL_STU(2017)602008_EN.pdf)

impacte sobre el pressupost

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602007/IPOL_STU\(2017\)602007_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602007/IPOL_STU(2017)602007_EN.pdf)

impacte organització institucional:

http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=IPOL_STU%282017%29602009

Les organitzacions europees agroalimentàries es posicionen front al Brexit

La Food Drink Europe, el COPA-Cogeca i el CELCAA (representant europea dels comerciants de productes agraris) han presentat un memoràndum conjunt i demanen una transició **SUAU** del Brexit tan com sigui possible, basada més en les necessitats de les persones i les empreses que en interessos estrictament polítics. En primer lloc, consideren que mantenir en vigor les actuals normes durant el període transitori abans de l'entrada en vigor del nou acord seria una bona mesura d'estabilitat necessària per a les empreses.

En absència de tractat comercial entre la UE 27 i el Regne Unit, els intercanvis es regiran pels acords de l'OMC, és a dir, subjectes a aranzels i barreres aranzalàries elevades (alguns productes podrien augmentar fins a un 85% dels seus aranzels). La reintroducció de declaracions duaneres podria ser perjudicial en un context de tràfic de mercaderies intenses. Especialment recorden els danys d'un acord sense negociació i període de transició llarg per a les dues Irlandes: un 43% de les exportacions d'Irlanda van al Regne Unit i un 65% de les expedicions d'Irlanda del Nord es destinen a la Irlanda del Sud. En alguns sectors, com el lleter, la integració d'ambdues agricultures és tant elevada que alguns productes fins que arriben al consumidor ha passat les dues fronteres fins a quatre vegades.

Finalment, es considera que s'han de conèixer amb suficient antelació les normes d'origen sobre els aliments.

<http://www.fooddrinkeurope.eu/news/statement/joint-fooddrinkeurope-fdf-statement-on-brexit-negotiations/>
<http://www.copa-cogeca.be/Main.aspx?page=Archive>

COMUNITARI

Revisió a mig termini del MFFP (Marc Financer Plurianual). Llei Òmnibus

El Reglament sobre el MFP 2014-2020 (Marc Financer Plurianual) tenia previst una revisió a mig termini que es va publicar el setembre del 2016 denominat Reglament Òmnibus. En el cas de la PAC, es va negociar una sèrie de modificacions que afecten els quatre reglaments base (pagaments directes, desenvolupament rural, organització comuna de mercat i el reglament horitzontal). Al llarg d'aquest any ha passat per diversos comitès (CEA, COREPER, d'Assumptes Generals); finalment, la Comissió arribava a un acord provisional amb el Parlament Europeu el 12 d'octubre, i posteriorment la part agrària del total del Reglament Òmnibus s'ha fraccionat per facilitar-ne l'aprovació, ja que algunes mesures entrarien en vigor el mes de gener del 2018 i està previst que s'aprovin en un Consell (d'Assumptes Generals) durant el mes de desembre.

Quines són les principals modificacions que s'aprovaran?:

- a. Agricultor actiu. Aquesta opció passarà a ser opcional per als EM.
- b. Pastures permanents. Es flexibilitzen les mesures i s'amplien les pastures elegibles a les superfícies arbrades i arbustives que realment es puguin pasturar i que afectaria sobretot les deveses i les superfícies pasturables mediterrànies.
- c. Pagaments directes i pagaments connectats. Es flexibilitza la possibilitat que els EM puguin reduir anualment tant els pagaments directes com els connectats.
- d. Joves agricultors. Es podrà duplicar (del 25% al 50% del valor dels drets de pagament bàsic) dels ajudes del I Pilar si ho decideix l'EM.
- e. Reforç del paper de les OP (organitzacions de productors), AOP (associacions d'organitzacions de productors) i OI (organitzacions interprofessionals) en la cadena de valor. S'estén a totes aquestes organitzacions les facultats que hi havia en algunes organitzacions sectorials com la planificació de la producció, l'optimització dels costos de producció, la comercialització i la negociació de contractes de subministres de productes agrícoles en nom dels seus associats (en alguns casos com a exempció de la normativa de competència). Es flexibilitzen també algunes de les normes més estrictes i en el cas del sector de les fruites i hortalisses s'introdueix una nova mesura de prevenció i gestió de crisis per fomentar la concentració amb finançament totalment comunitari.
- f. Instruments de gestió de riscos. En l'apartat de desenvolupament rural s'introdueixen millores significatives com en el cas de les assegurances contra riscos climatològics, on es redueix en l'indiar de pèrdues actual del 30% al 20%. Similar mesura es podrà introduir en matèria d'estabilització d'ingressos per sectors específics i no només multisectorials.
- g. S'introdueixen mesures de simplificació i flexibilització en els PDR.

<http://www.consilium.europa.eu/es/press/press-releases/2017/10/16/agriculture-omnibus-confirmed/>
http://www.mapama.gob.es/ministerio/Principio_Acuerdo_Omnibus.pdf

Per a alguns analistes, les modificacions introduïdes mitjançant el component agrícola de la reforma a mitjà termini del MFP 2014-2020 tindran un impacte "dubtós" en la PAC els propers anys. [Momagri](#) (think tank francès) considera que les principals mesures introduïdes com els avanços en la modificació de l'article 222 de l'OCM (flexibilització de les mesures de les OP en relació a la llei de competència), són mesures que les OP ja venen realitzant en l'actualitat i les mesures en relació a la gestió de riscos seran inoperatives durant temps perquè sinó "constituïrien un mitjà de secularització de la crisi agrícola". Però principalment es critica que es van rebutjar mesures molt més significatives de la gestió de crisi.

